

Kommunernes Landsforening

KL's hørings svar til "Grønt ansvar - Debatoplæg om Regeringens strategi for bæredygtig udvikling"

KL har modtaget regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling i høring og har i den forbindelse følgende bemærkninger.

KL finder det positivt, at fristen for nærværende hørings svar blev udskudt, så det i KL blev muligt at gennemføre en politisk behandling af debatoplægget. Dette hørings svar er således behandlet i KL's Teknik og Miljøudvalg. Debatoplægget er desuden blevet kommenteret af Kommunalteknisk Chefforenings faggrupper: Miljø og Grundvand, Natur og Overfladevand og Plan.

KL påskønner, at regeringen kommer med et debatoplæg til en bæredygtighedsstrategi, der favner så mange indsatsområder og spænder fra den enkelte person til det globale ansvar. KL mener, at debatoplægget kan udgøre et godt fælles fundament for det videre arbejde med miljømæssig bæredygtighed - nationalt og lokalt. Det er positivt med et nyt nationalt udspil, der samler mål, indsatsområder og virkemidler i den danske indsats, om end debatoplægget godt på nogle punkter kunne suppleres eller være mere offensivt og visionært.

KL vurderer, at regeringens debatoplæg om en strategi for en bæredygtig udvikling er et udmærket og spændende oplæg til den debat, som regeringen ønsker at gennemføre forud for formuleringen af den endelige strategi. Debatoplægget vil givetvis give anledning til en livlig politisk debat om, hvorvidt der er tale om en ambitiøs og vidtgående strategi, eller om debatoplægget nærmere må betragtes som en række gode intentioner og tiltag, som det kan være svært at være uenig i. Herunder må der især forventes en debat om prioriteringen mellem økonomi/vækst på den ene side og natur/miljø på den anden side, og om det er en realistisk mulighed at opnå en bæredygtig udvikling samtidig med, at den økonomiske velstand øges.

Den 13. september 2007

Jnr 10.05.04 K04
Sagsid 000182175

Ref MLM
mlm@kl.dk
Dir 3370 3290

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/5

KL hæfter sig ved, at regeringen i debatoplægget primært præsenterer kendte mål, indsatser og planer i tilknytning til de enkelte temaer i oplægget. Desværre bliver der kun i begrænset omfang lagt op til nye initiativer. Desuden fremgår det flere steder uafklaret, hvem der er ansvarlige for visionernes realisering og implementering, og hvordan de skal finansieres.

Som mange andre strategier er regeringens bæredygtighedsstrategi præget af hensigtsklæringer og meget overordnede, abstrakte og langsigtede mål. Desværre betyder det, at målene bliver sværere at operationalisere og omsætte til konkrete handlinger her og nu. Det gælder også på det lokale plan. Omvendt er der også en del målsætninger, der handler om konkrete motorvejsprojekter eller bestemte kommuner, hvilket virker forkert i en national strategi.

Debatoplægget tager udgangspunkt i Brundtland-kommissionens overordnede definition af bæredygtig udvikling, og det er helt naturligt og fornuftigt. Men KL mener, at bæredygtighedsbegrebet kunne gøres mere nærværende ved at blive omsat og konkretiseret i forhold til nudanske forhold. KL efterspørger således en nærmere præcisering af, hvad der i den almindelige danskers hverdag kan og bør forstås ved en bæredygtig udvikling samt nogle mål og visioner herfor.

Generelt er debatoplægget af meget svingende kvalitet, og nogle afsnit virker ikke gennemarbejdede. Især er afsnittet om bæredygtige byer rodet og fuld af gentagelser. Samlet set er debatoplægget skrevet i et godt sprog. I Danmark er det dog politisk vedtaget, at det offentlige Danmark skal gå foran med dansk retskrivning. Derfor bør "for eksempel" igennem hele oplægget skrives "fx" og millioner "mio." og ikke mill. (s. 29).

I det følgende kommer KL's mere konkrete kommentarer til debatoplæggets enkelte temaområder. Kommentarerne bygger dels på bemærkninger fra KL's Teknik og Miljøudvalg, Kommunalteknisk Chefforenings faggrupper og dels på sekretariatets vurdering.

Mere transport – men mindre belastning

Debatoplægget nævner en række tiltag for at mindske transport- og energibehovet – bl.a. udbygning af kollektiv transport. KL synes imidlertid ikke, at denne prioritering har afspejlet sig i regeringens hidtidige investeringer i infrastrukturen, hvor store vejprojekter har en fremtrædende placering og dermed tilgodeser den individuelle transport.

Under afsnittet vedr. transport, hvor der kan konstateres en direkte sammenhæng mellem økonomisk vækst og kørte kilometer, burde oplægget indeholde en række konkrete bud på, hvorledes den offentlige transport i

højere grad tænkes som en løsning i forhold til reduktion af energiforbruget samt forurenings- og trængselsproblemerne i byerne.

Desuden findes der efterhånden omfattende viden om og teknologi til alternative drivmidler for fx biler. Debatoplægget kunne godt være mere offensivt på dette område og vise vilje til at få sådanne biler på gaden med alt, hvad det indebærer af reducerede skatter, moms mv.? Danmark kan annoncere disse mål senest som vært ved Klimakonferencen 2009 og på den måde blive et foregangsland. Det er på tide, at Danmark igen markerer sig med konkrete tiltag på området, og derfor foreslår KL også, at der i debatoplægget tilføjes et afsnit om økonomisk støtte til forsøg med at udvikle og afprøve biobrændsel.

Bæredygtige byer

I debatoplægget fokuseres der på de problemer, der opstår som følge af spredt byvækst: nemlig øget behov for privatbilisme og byer, der "æder" af landskabet. Bæredygtig byudvikling handler i ligeså høj grad om, hvilke krav vi stiller til bygningerne mht. energiforbrug, hvordan vi håndterer regnvand og spildevand, samt hvordan byerne indrettes med henblik på at indsamle og genbruge mest muligt affald. Endelig handler bæredygtig byudvikling om trivsel og social bæredygtighed. Desværre tages der ikke i debatoplægget stilling til, hvordan dette aspekt skal sikres i de tætte byer, som strategien lægger op til.

Der står ikke ret meget om energirigtigt byggeri i strategien. Dette kan virke lidt omsonst taget i betragtning, at 40% af Danmarks samlede energiforbrug går til drift og opførelse af bygninger. Bygninger er kendetegnet ved en lang levetid og dårlige muligheder for senere afgørende at ændre husets klimaskærm og energiforbrug. Chancen er til stede, når huset bygges. Her kan der bl.a. vælges at bygge efter de nye lavenergi klasser i bygningsteglementet. Af bæredygtighedsstrategien fremgår det, at energibesparelser står højt på den politiske dagsorden, og derfor er det for KL svært at forstå, at byggeriet ikke behandles mere.

I strategien er der et konkret mål om en ændret lokalisering af kontorarbejdspladser, som antages at medføre en stor reduktion i den daglige bilkørsel. KL finder dette urealistisk og mener også, der bør tages stilling til den miljøpåvirkning, der følger af at flytte rundt på alle disse kontorarbejdspladser.

Et sundt og sikkert miljø

Generelt virker det lidt pudsigt, at det indledende afsnit slet ikke omtaler fødevarer og vand, når disse emner senere figurerer under målsætningerne.

Når det gælder målsætningen om, at forurening med tungmetaller som et globalt problem bør håndteres gennem global regulering, bør der efter KL's overbevisning udvides med en dansk indsats på området.

Ofte hører vi, at der er varer på hylderne, der indeholder stoffer, der er skadelige for mennesker og miljø. KL mener ikke, at det kan være forbrugers ansvar at vælge miljøbevidst, når der ved firmakæders valg af indkøb til hylderne ikke ses kvalitet men nærmere det modsatte. Hvorfor ikke forbyde import/produktion af disse varer ved lovgivning? Ikke mindst i lyset af Regeringens ønske om ressourceeffektive produkter og affaldsforebyggelse. Desuden vil det være relevant med en målsætning om at øge andelen af miljømærkede produkter, eventuelt gennem et øget statsligt tilskud til virksomheder, der vælger at blive miljømærkede.

Endelig mener KL, at regeringen bør medvirke til, at lokale (økologiske) sæsonprodukter og kødprodukter kommer på hylderne i de danske fødevarerbutikker. Vi ser alt for mange varer fra den anden side af kloden med stort energiforbrug til følge samtidig med, at der er varer, der lokalt ikke afsættes - eller afsættes via gårdbutikker (for dem, der kan komme der). For nogle år siden hed det fra Miljøministeriet: Tænk globalt – handel lokalt! KL mener, at regeringen bør leve op til denne Agenda 21 målsætning med konkret lovgivning, og konkrete handlinger.

Natur også til de kommende generationer

I dette afsnit savner KL en tilkendegivelse af muligheden for at bruge nogle af midlerne i EU's landbrugsstøtteordninger til naturgenopretning og andre naturformål. Det er muligvis passé nu, men det havde været en fantastisk mulighed for at få ført virkelig store ressourcer til naturområdet.

KL savner også en klar holdning til beskyttelse og udvidelse af naturområder uden for NATURA-2000-områderne og til bynatur. Det er forholdsvist tydeligt markeret, at regeringen ønsker at levere en indsats for naturen. Men det er (stort set) kun de 8 procent af landet, der er omfattet af Natura2000-udpegningen. Ganske vist nævnes genslyngninger af vandløb og 11 udpegede områder, der skal nyde godt af regeringens 558 mio. Men hvad med resten? Desuden savner spørgsmålet om genslyngning af vandløb og genopretning af vådområder en drøftelse af perspektivet for indsatsen i forhold til den aktualiserede problemstilling vedr. vandafledning.

Regeringen peger i debatoplægget på de nye og forbedrede muligheder for regulering af landbrug, som er resultatet af den nye husdyrlov. Men der mangler stadig muligheder for en tilsvarende regulering af landbrugsbedrifter uden husdyr - altså rene planteavlbrug. Dette efterspørger KL.

Endelig foreslår KL, at regeringens målsætning om grønne naturnetværk evt. kan udbygges med et mål om Grønne Råd i alle kommuner.

Affald – fra miljøproblem til ressourceoptimering

I dette afsnit indeholder debatoplægget en række initiativer vedr. effektivisering af affaldshåndteringen, herunder organisering af affaldssektoren. Men bortset fra initiativet til dialog med virksomhederne om at reducere emballage, mangler der initiativer, som retter sig mod forebyggelse af affald. Det finder KL beklageligt. Affaldsmængderne stiger i takt med den økonomiske vækst, og derfor virker det uambitiøst, at regeringen ikke i debatoplægget tager initiativ til mere håndfaste tiltag som fx afgifter, forbud mv.

Desuden efterspørger KL en klar kobling mellem energi og affald og evt. klimaeffekter. Med aftalen om affaldssektorens organisering og regeringens energistrategi kommer markedet i større grad til at styre affaldsstrømmene. Det vil være hensigtsmæssigt at undersøge eventuelle klimaeffekter og indføje dette i lovgivning såvel som i Den nationale bæredygtighedsstrategi.

Økonomiske og administrative konsekvenser

KL vurderer ikke, at debatoplæggets indhold har nogen direkte økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne. Generelt har regeringen dog meget store forventninger til kommunerne, uden at kommunernes kompenseres økonomisk. Reelt vil det sandsynligvis betyde, at kommunerne således ikke lever op til de høje forventninger.

Med venlig hilsen

Marie Louise Madsen

Kolding kommune

Kolding
Kommune

Plan- og Miljøudvalget

Teknisk Forvaltning

Nytorv 11
6000 Kolding
Telefon 75 50 15 00
Telefax 79 79 13 12
E-mail teknisk@kolding.dk
www.kolding.dk

Dato 11. september 2007
Sags Id
12356169
dok nr
12356169
Sagsbehandler
Merete Dissing Pedersen
Direkte telefon 79 79 74 30
E-mail medp@kolding.dk

Miljøministeriet
Projekt- og Analyseenheden
Højbro Plads 4
1200 København K.
ls@mim.dk

Modtaget i departementet

13 SEP. 2007

MILJØMINISTERIET
Departementet

den 13 SEP. 2007
J.nr. DEP-309-00003
Akt nr. 29 Bilag

Kolding Kommunes høringssvar til regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling

Kolding Kommune har den 14. juni 2007 modtaget regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling i Danmark. Debatoplægget har hen over sommeren været drøftet i hhv. Plan- og Miljøudvalget, Planlægningsudvalget, Økonomiudvalget og senest på Byrådets møde den 10. september 2007, hvor et enigt byråd besluttede at fremsende nærværende høringssvar fra Kolding Kommune.

Generelt vurderer Kolding Kommune, at det er et meget flot og visionært debatoplæg, som regeringen har sendt i høring. Da der er tale om et meget omfattende debatoplæg, har kommunen valgt at kommentere enkelte udvalgte emner fra debatoplægget i dette høringssvar.

Debatoplægget vil indgå som en inspirationskilde til Kolding Kommunes egen proces for udarbejdelse af en strategi for Agenda 21-arbejdet, som i henhold til Planlovens skal udarbejdes i løbet af 2007. I Kolding Kommune er det planlagt, at strategien for Agenda 21-arbejdet vil blive integreret i kommunens Planstrategi for at sikre, at bæredygtighedstankegangen bliver et overordnet, tværgående indsatsområde for hele kommunes virke.

Med debatoplægget præsenterer regeringen et samlet udspil til en dansk strategi for en miljømæssigt bæredygtig udvikling – og samtidig inviteres alle parter i samfundet til at påtage sig et fælles ansvar for bæredygtigheden. Kolding Kommune hilser invitationen velkommen og kvitterer for dette ved at tilkendegive stor vilje og lyst til at tage ansvar for en mere bæredygtig udvikling. En kommune er jo den absolut mest borgernære myndighed. Vi har dagligt kontakt med rigtig mange borgere og virksomheder, og vi er overbeviste om, at vi – via egen adfærd, oplysning og aktiviteter – kan få borgerne og erhvervslivet til at arbejde sammen med os om at realisere en mere bæredygtig kommune.

Kolding
Kommune

I den forbindelse er Kolding Kommune meget bevidst om det væsentlige i, at kommunen selv viser det gode eksempel og optræder som en miljøansvarlig virksomhed og katalysator for en bæredygtig udvikling. Det handler især om troværdighed og fokus på at "feje for egen dør", når kommunen ønsker at motivere virksomheder og borgere til at gøre lidt mere.

Kolding Kommune har truffet en række markante valg i bestræbelserne på at optræde miljøansvarligt. På det mere strategiske niveau har Kolding Kommune tiltrådt Aalborg Commitments og derigennem forpligtet sig til at fremme en bæredygtig udvikling. Desuden er Kolding Kommune medlem af Dogme 2000 og Green Network, hvor der ligeledes arbejdes meget målrettet med bæredygtighedsindsatser.

Af mere konkrete tiltag kan nævnes, at Kolding Kommune netop har besluttet at udbyde kommunens samlede elindkøb som 100% grønt el således, at vi forventer, at Kolding Kommunes elforbrug pr. 01.01.2008 er CO₂-neutralt. I samme forbindelse har kommunen tiltrådt en såkaldt "kurve-knækker-aftale" med Elsparefonden, som betyder, at kommunen har forpligtet sig til at reducere elforbruget med 2% om året. Kolding Kommune opfordrer regeringen til at følge trop med eksempler som ovenstående.

Siden 1999 har Kolding Kommune arbejdet ud fra retningslinier om økologi i planlægning og byggeri. Det arbejde blev flere år før miljøvurderingslovens vedtagelse suppleret med miljøvurderinger af alle planer, særligt for såvidt angår naturpåvirkning. I samtlige planlægningsprocesser fra arealudlæg til lokalplan er der fundet åbninger for bæredygtige løsninger. Vi har i de senere år blandt andet forsøgt os med så forskellige tiltag som jordneutral byggemodning, lokalplanlægning med indlagt busrute og etablering af tagvegetation. Med byplanlægningen har Byrådet også sikret nogle fordele for lavenergibygge, der er med til at fremme incitamentet her. Også økonomisk og social bæredygtighed har fokus, når 20 landsbyers udviklingsplaner implementeres i kommuneplanen, og kommunen er partner i det store projekt om byfornyelse og -bevaring i Christiansfeld.

Af andre tiltag kan det nævnes, at Kolding Kommune siden 1998 har haft en ambitiøs grøn indkøbspolitik, som sikrer, at miljøhensyn indgår i alle kommunens indkøb af varer og tjenesteydelser.

Ovenstående eksempler skulle gerne indikere, at vi er meget bevidste om den rolle og det ansvar vi som kommune har. Det står dog klart, at kommunerne ikke kan løse udfordringen alene, og derfor får vi brug for hjælp fra regeringen. Her tænkes bla. på, at alle ikke-

lovpligtige aktiviteter – som bæredygtighedsindsatsen - er under voldsomt pres i en vækstkommune som Kolding, hvor de lovpligtige aktiviteter og ydelser vokser i medfør af befolkningstilvæksten. Derfor efterlyses kompensation, tilskudsmuligheder, økonomiske virkemidler eller på anden måde opbakning til en kommune som Kolding, som viser vilje til at gøre en særlig indsats.

I debatoplægget udpeges klimaforandringerne til at udgøre den største udfordring i forhold til bæredygtighedsstrategien. Kolding Kommune kan kun være enig i dette. Det er vores overbevisning, at klimaforandringer udgør en af de største miljømæssige trusler, kloden står overfor. Som kommune ser vi derfor behov for tiltag i retning af opbremsning af klimaforandringer – men også behov for tilpasning til de klimaforandringer, som allerede er en realitet.

I forhold til at gøre en effektiv klimaindsats har Kolding Kommune planlagt at følge op på strategien for Agenda 21-arbejdet ved i 2008 at igangsætte udarbejdelsen af en konkret Agenda 21-handlingsplan med klima som det gennemgående tema. Planen tænkes udarbejdet i tæt samarbejde med borgere, erhvervsliv, foreninger, organisationer mv.

Den kommende klimaplan skal bla. rumme et spændende energibyprojekt, som kommunen arbejder hårdt med for øjeblikket i samarbejde med erhvervslivet, og som vi håber på økonomisk støtte til fra EUDP-midlerne i efteråret 2007.

En effektiv klimaindsats vil indebære, at der skal arbejdes målrettet på mange fronter. Et område, hvor der kræves en særlig indsats er transportområdet. Alt tyder på, at både persontrafikken og mængden af transporteret gods i de kommende år øges, hvilket medfører mere forurening og mere trængsel på vejene. En udbygning af vejnettet kan ikke løse de udfordringer, vi står overfor.

Det må forudses, at der skal ske markante ændringer, så en stor del af persontransporten kan flyttes fra personbiler til kollektiv trafik samt øget mulighed for samkørsel. For godstransporten gælder det, at en stor del af denne bør flyttes fra landevejene til vandvejene og jernbane.

Kolding Kommune igangsætter udarbejdelsen af en bæredygtig trafikhandlingsplan i slutningen af 2007, men det forudses allerede nu, at der vil være behov for så store infrastrukturinvesteringer og -koordineringer, at det bliver vanskeligt at realisere en bæredygtig trafikhandlingsplan uden massiv støtte og opbakning fra regeringens

Kolding
Kommune

side. I en forbindelse afventer Kolding Kommune Infrastrukturkommissionens afrapportering til efteråret med spænding.

Det sidste emne, som Kolding Kommune vil kommentere, er natur- og vandopgaverne. Natur og vand er for alvor kommet på dagsordenen i Kolding Kommune, efter at kommunen har overtaget en række opgaver fra amterne på det område.

For at sikre en gunstig dialog om de store udfordringer vi står overfor iht. Vandrammedirektivet og Habitatdirektivet har vi bla. nedsat et grønt råd – Kolding Grønne Råd – hvor alle relevante aktører i det åbne land mødes for bla. at drøfte muligheder for forbedring af natur- og miljøtilstanden i Kolding Kommune.

Kommunen arbejder desuden - i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen og Dansk Landbrug - på et stort naturgenopretningsprojekt, Kolding Ådalsprojektet, der er et helhedsprojekt, som sammentænker benyttelses- og beskyttelsesinteresser indenfor overfladevand, grundvand, natur og friluftsliv.

Dette arbejde ligger godt i tråd med debatoplæggets opfordring til at tænke mere i partnerskabsmodeller, hvor offentlige og private parter i samarbejde gør en effektiv bæredygtighedsindsats.

Kolding Kommune håber konkret på, at komme i betragtning, når der til efteråret skal fordeles flere midler fra "miljømilliarden". I den forbindelse skal det desuden bemærkes, at kommunen har en stærk forventning om, at regeringen vil sikre, at "miljømilliarden" følges op med yderligere finansieringskilder, da der forestår enorme investeringer i natur- og vandprojekter i løbet af de kommende år.

Såfremt der er spørgsmål eller bemærkninger til ovenstående, kan der rettes henvendelse til Kolding Kommune, Teknisk Forvaltning, att. miljøchef Merete Dissing Pedersen.

Venlig hilsen

Per Bødker Andersen
Borgmester

Hans-Jørgen Bøgesø
teknisk direktør

Københavns Energi

Miljøministeriet
Projek- og Analyseenheden
Højbro Plads 4
1200 København K

Telefon +45 33 95 33 95
Direkte +45 27 95 21 20
E-mail clre@ke.dk

Dato 10. august 2007
Journal nr. 1109/4

Høringssvar til: "Grønt ansvar: Regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling".

Københavns Energi har med mail af 22. juni 2007 modtaget høring af "Grønt ansvar: Regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling".

Københavns Energi har følgende bemærkninger til debatoplægget:

Regeringen ønsker, at bæredygtighedsstrategien skal omfatte alle de nævnte indsatsområder herunder også vand som er en ud af ti af Regeringens indsatsområder.

Med dette i tankerne savner Københavns Energi følgende indsatser nævnt i strategien:

- Grundvandsbeskyttelse
- Overvågning af grundvandets tilstand

Specifikke bemærkninger:

Side 14: Faldet i vandforbrug er ikke nævnt selv om der er vist en kurve der viser det faldende vandforbrug i forhold til BNP. Desuden går grafen kun til 2003; hvorfor det?

Side 18: Under afsnittet bæredygtige byer er den nødvendige vandindvinding ikke nævnt, samtidigt med at der ikke nævnes mulighederne for brug af sekundavand i byerne, flere vandbesparelse, lækagesøgning mv.

Side 21: Det nævnes, at det er Regeringens mål, at der skal være tilstrækkeligt og godt grundvand til at forsyne Danmark med drikkevand, nu og i fremtiden. Der nævnes ikke nogen virkemidler for at opnå denne målsætning. Her kommer grundvandsbeskyttelse ind: Skovrejsning, oprettelse af beskyttelseszoner omkring drikkevandsboringer mv.

Side 22: Under vand afsnittet nævnes der igen ikke noget om grundvandsbeskyttelse herunder en strategi omkring reduktion/forbud mod landbrugets og private haveejeres brug af sprøjtemidler.

Side 23: Københavns Energi kan støtte, at Regeringen støtter forskning og markedsføring af den grundvandsvenlige økologiske landbrugsdrift.

Side 26: Det er vigtigt, at det nævnes, at der skal ske en koordinering af indsatsprogrammerne i naturplanerne med vandplanerne.

Grafen over skovrejsning bør "Vandforsyningernes skovrejsning" udskilles.

Side 27: Under omtale af vandmiljøplanen bør det nævnes at der også ønskes en reduktion af landbrugets forbrug af pesticider og mere håndfaste regler for håndtering af disse.

Under omtale af miljøgodkendelse af husdyrbrug bør skrappe krav til udledning til recipient samt skrappe afstandskrav til vandboringer nævnes.

Med venlig hilsen
Claus Reimer

Københavns kommune

KØBENHAVNS KOMMUNE

Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen

SKAL KASSERES

Miljøministeriet
Projekt- og Analyseenheden
Højbro Plads 4
1200 København K

Modtaget i departementet

11 SEP. 2007

MILJØMINISTERIET
Departementet

den 11 SEP. 2007

J.nr. DEP-309-00003

Akt nr. 25 Bilag

Høringsvar – ”Grønt ansvar - Regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling, j.nr. DEP 309-00003

31. august 2007

Sagsnr.
2007-5385

Dokumentnr.
2007-270871

Københavns Kommune finder at debatoplægget er et positivt udtryk for en ny miljøbevidsthed og kommunen ser specielt frem til det danske værtskab for FN's klimakonference 2009. Kommunen har noteret sig at Regeringen sætter fokus på flere indsatsområder og definerer en række målsætninger og løsninger, heriblandt er det positivt at ”bæredygtige byer” er fremhævet som et vigtigt indsatsområde. Den brede offentlige høring er en god lejlighed til at inkludere en række synspunkter fra forskellige interesser.

Kommunen ser en række mangler i debatoplægget, idet oplægget ikke nævner hvilke redskaber, der skal tages i anvendelse og der savnes konkrete og mere ambitiøse mål parallelt med en fokus på tidshorisonter. Strategien bør lægge betydelig vægt på, hvad der fremover skal gøres.

København har selv med visionen om verdens miljømetropol en række ambitiøse mål i den kommende tid. For at understøtte disse mål skal der i de kommende år iværksættes en række initiativer – dvs. markante, retningsgivende og konkrete aktiviteter til forbedring af det københavnske miljø. Noget tilsvarende på landsplan kunne gøre regeringens strategi mere konkret og handlingsorienteret.

Overordnet skal kommunen pege på, at man ser et behov for en ny lovgivning, der giver kommunerne adgang til at gå videre end det er muligt i dag inden for især 4 områder: Bæredygtigt byggeri, energi, transport og affald. Kommunerne kan – hvis de får de rette instrumenter – løfte en del af opgaven med at fremme en bæredygtig udvikling.

En bæredygtig byudvikling og omdannelse kræver nye redskaber. Regeringen vil gerne fremme kommunernes muligheder for at skabe bæredygtige byer og Folketinget har vedtaget lov nr. 537 af 6. juni 2007, der blandt andet åbner for at kommunerne kan varetage flere miljøhensyn i planlægningen. Kommunerne har dog ikke endnu en dækkende redskabskasse til at opnå de bæredygtige mål og mangler nogle lovmæssige redskaber, som kan give mulighed for at stille mere

Rådhuset

1599 København V

Telefon
3366 2154

Telefax
3366 7031

EAN nummer
5798009800176

www.kk.dk

vidtgående miljøkrav til private investorer både når der bygges nyt og renoveres. Dette kan bl.a. ske via planloven eller byggelovgivningen. De redskaber kan kombineres med incitamenter til private byggeherrer og investorer.

Kommunerne bør sikres adgang til at støtte nye eksemplariske bygge- og byudviklingsprojekter, der eksperimenterer med miljøløsninger og øger kommunernes muligheder for at fremme miljøhensyn og det lokale Agenda 21 arbejde.

Energiområdet vil - som følge af de tiltagende klimaforandringer - stå foran betydelige ændringer i de kommende år både nationalt og globalt. Københavns Kommune vil gerne bidrage til den nødvendige udvikling og fornyelse. Det foreslås derfor, at der udvikles redskaber og lovgivning, der fremmer vilkårene for implementering af decentral energiproduktion, f.eks. brændselsceller, og skaber incitamenter for bygherrer til energioptimalt byggeri. Desuden skal der iværksættes tiltag til energisystemskifter, jf. analyser fra Vindmølleindustrien, således at der reelt kan ske en øget indfasning af vedvarende energi. I tilknytning hertil skal andre innovative tiltag i byerne fremmes, f.eks. fjernkøling. Endelig bør der skabes incitamenter for at erhvervslivet i øget grad udvikler og investerer i produkter, der gennem hele deres livsforløb forbruger mindre energi.

Nødvendigheden af at sætte større fokus på kollektiv transport skal fremhæves. I afsnittet "Mere transport – men mindre belastning" er problemerne med stigning i transporten med personbiler og den resulterende miljøbelastning fremhævet. Men der mangler en fokusering på nødvendigheden af at prioritere kollektiv transport i store byer og at arbejde for samordning af transportformerne, især når der lægges op til en udvikling i retning af mere kompakte byer med koncentration af kontorarbejdspladser.

Det er samtidig nødvendigt at hæve den kollektive trafiks attraktionsniveau, så befolkningens valg i højere grad rettes mod den kollektive trafik.

Håndtering af trængselsproblematikken og prioritering af offentlig transport mangler også i indsatsområdet "Bæredygtige byer". Københavns Kommune har etableret et samarbejde med omegnskommunerne om indførsel af trængselsafgifter og er i gang med et udredningsarbejde, der skal vise, hvordan trængselsafgifter kan indføres. København afventer et lovgrundlag.

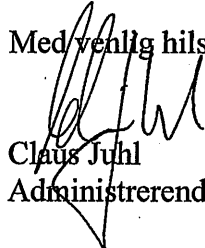
Der mangler generelt klare miljømål for Regeringens plan på affaldsområdet. Det drejer sig specielt om affaldsforebyggelse og den ændrede organisering af affaldssektoren. Til førstnævnte bør der være flere konkrete tiltag til, hvordan man fremover vil begrænse ressourceforbruget, og til sidstnævnte bør der sættes klare miljømål

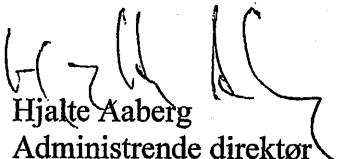
når der ændres på organiseringen og dermed ansvaret for reguleringen af affaldsområdet. Således kan det sikres at Danmark fortsat ligger i front også i fremtiden.

Oplægget er også en lejlighed til at kaste lys på finansieringsmodeller, da flere tiltag kan være et grænseområde mellem statslige og kommunale opgaver. Der bør derfor inkluderes tanker om finansiering, herunder incitamentsløsninger, brugerfinansiering og muligheder for privat engagement i bæredygtige tiltag.

Der er vedlagt bilag med mere konkrete bemærkninger

Med venlig hilsen

Claus Juhl
Administrerende direktør

Hjalte Aaberg
Administrerende direktør

**Københavns Universitet, Institut for grundvidenskabelig
forskning og innovation**

Forskning og Innovation
Att. Anni Carlsen

Høring vedr. Regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling: Grønt Ansvar.

Rapporten giver en udmærket beskrivelse af vigtige udfordringer m.h.t. udvikling af mere bæredygtige samfund, ligesom der gives en god listning af de initiativer, som regeringen har iværksat for at tage hånd om problemstillingerne. Rapporten er et godt grundlag for en bred dialog. Det er positivt, at problemerne ses i sammenhæng på tværs af sektorer, at den internationale dimension er pointeret, og at såvel teknologiske, økonomiske og politiske virkemidler er nævnt. Der er et stort behov for, at den brede befolkning er meget bevidst om de økologiske fodaftryk de hver især afsætter, og derfor er indbygning af denne viden i undervisning, informationskampagner, handelsvirksomhed o. lign. meget kritisk. Den brugerbevidstgørende virksomhed bør gives en stærkere betoning i rapporten.

Særlige kommentarer:

- 1) **Transport.** Investeringer i den kollektive trafik er så og sige ikke nævnt i rapporten. Dette er imidlertid et område, som vil kunne have en enorm miljømæssig gevinst, både m.h.t. energiforbrug, emission af drivhusgasser og m.h.t. forurening. Det er stærkt bekymrende, at privatbilismen er så stærkt stigende, og at bilparken fortsat omfatter en stor andel af køretøjer med stort ressourceforbrug såvel til fremstilling som til drift. Det vil også være en miljømæssig fordel at den tunge godstransport flyttes fra landvejene til jernbanerne.
- 2) **Natur, miljø og sundhed.** Der er fortsat meget store udfordringer m.h.t. arealanvendelsen og produktionen i det åbne land, der er snævert koblet til natur, miljø og sundhed – og herunder også klimaforandringer og vandmiljøet. Vigtige fremtidige udfordringer som mangler fokus i debatoplægget, omfatter:
 - afvejning af balancen mellem husdyrintensitet og natur/miljø. Der er fortsat store uløste problemer m.h.t. næringsstofbalancer i dansk jordbrug, og skønt nye miljøteknologier kan løse visse problemer, så er der fortsat store ubalancer som forhindrer at f.eks. vandmiljøet kan opnå den ønskede status.
 - kulstofbalancer i dansk jordbrug. Jorden kan såvel binde som afgive CO₂. Der er imidlertid relativ ringe indsigt i, hvordan kulstof-puljen i jorden

13. AUGUST 2007

INSTITUT FOR GRUNDVIDENSKAB

THORVALDSENSVEJ 40
1871 FREDERIKSBERG C

TLF 35 33 23 66
DIR 35 33 24 28
FAX 35 33 23 98

dope@lfe.ku.dk

REF: DOPE

Sag: J.nr. 275-277

Bedes oplyst ved henv.

ændrer sig. Det vides således ikke, om f.eks. intensiv biomasseudnyttelse i forbindelse med fremstilling af biobrændsler fører til nedgang i jordens kulstofpulje. For at kunne dokumentere Danmarks CO₂ regnskab er der behov for forbedret indsigt og monitorering af jordens kulstofpuljer.

- der er behov for stærkere fokus på kvaliteten af jord. En høj jordkvalitet er dels forudsætning for dansk jordbrug, dels forudsætning for et godt vandmiljø. Og som nævnt ovenfor spiller jord en central rolle i CO₂ balancerne. Der findes i dag standarder og monitorering af vand- og luftkvalitet, mens jordkvalitet ikke adresseres til trods for dets centrale betydning m.h.t. bæredygtig produktion.

- punktforureninger. Punktforureninger i såvel landdistrikter som i byer er fortsat en stor udfordring, der bør adresseres mere konkret.

- nye forureninger. Der er behov for en mere markant indsats m.h.t. forurening fra nye teknologier, dels så disse teknologier gøres bæredygtige, dels så miljøsektoren ikke fortsat skal fungere som "brandlukker" men kan allokere større ressourcer til at se fremad. Større udfordringer omfatter belastninger i relation til f.eks. GM-afgrøder, nanopartikler og brug af biobrændsler.

- 3) **Økologiske fodaftryk.** Der er i langt højere grad end i dag behov for at forbruget reguleres afhængig af produkternes økologiske fodaftryk. Prisen på mange produkter afspejler ikke den ressourcebelastning eller forurening som brugen eller bortskaffelsen af godet giver anledning til. Det bør også gælde i handlen med udlandet. I dag anskaffes mange billige varer fra udlandet (f.eks. Asien), hvor forureningen er henlagt til produktionsstederne i disse lande. Ud fra en global betragtning er forureningen der lige så alvorlig som fandt den sted i Danmark – og vi bør i det mindste regulere den gennem det forbrug der kan reguleres i Danmark.
- 4) **Forskning.** Det er positivt, at der er afsat ressourcer til strategisk forskning og innovation inden for områder som fødevarer sundhed, miljøteknologi og vandressourcer. Skal vi imidlertid være på forkant med udviklingen inden for bæredygtige løsninger og miljøvidenskab, så kræver det betydelige ressourcer også til forskning som adresserer nye, men forudsete problemstillinger og som tager hånd om teknologi og miljø, før det har angivet anledning til miljøproblemer – problemer som sjældent adresseres i de strategiske programmer. Det er fortsat andre lande end Danmark, der er trendsættende m.h.t. den proaktive og grundlæggende miljøforskning. Der mangles ressourcer og politisk prioritering til en dansk grundforskningsindsats inden for bæredygtighed og miljø. En sådan indsats er afgørende, hvis Danmark vil være på forkant med miljøforskning i relation til naturressourceudnyttelse og nye teknologier, og hvis Danmark vil være blandt den internationale elite inden for miljøforskning.

Med venlig hilsen

Hans Christian Bruun Hansen

LO

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Sagsnr. 07-2342
Vores ref. HJE/hbj
Deres ref. DEP 309-00003

Miljøministeriet
Projekt- og analyseenheden
Højbro Plads 4
1200 København K.

Den 16. august 2007

Også sendt på mail: ls@mim.dk

Hermed vedlægges LO's kommentarer til "Grønt ansvar – Regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling".

På vegne af LO's daglige ledelses

LO's kommentarer til "Grønt ansvar – Regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling"

I debatoplægget om strategi for bæredygtig udvikling foreslår regeringen, at der fokuseres på fire fundamentale principper for bæredygtig udvikling.

- Afkobling – ikke udvikling
Fortsat økonomisk vækst uden at det øger presset på miljøet
- Et globalt ansvar
Fortsat aktiv deltagelse i det internationale miljø samarbejde
- Samarbejde og ansvar på alle niveauer
Det er i den lokale miljøpolitik, at bæredygtighedsprincipperne omsættes til konkret handling
- Sektorintegration
Integration af miljøhensyn i andre sektors regulering, fx fødevarer- og infrastrukturområdet

Sammenfattende er der mange positive tiltag og tanker i oplægget, men oplægget fokuserer hovedsageligt på den miljømæssige dimension af bæredygtig udvikling. Den sociale og den økonomiske dimension behandles overfladisk. LO vil understrege, at begrebet bæredygtighed består af tre ligeværdige ben, det sociale aspekt, det økonomiske aspekt og det miljømæssige aspekt, men det skal fremgå meget mere tydeligt, at det sociale aspekt også skal indgå som en del af strategien, og derfor bør omtales i indledningen. Det er FN ti-året for uddannelse for bæredygtig udvikling, og LO efterspørger derfor konkrete aktiviteter og midler, således at vores medlemmer også kan få den fornødne uddannelse inden for dette område.

De manglende økonomiske vurderinger svækker oplæggets troværdighed. Strategien skal være langsigtet og finansieret og der må derfor redegøres for, hvorledes tiltagene i oplægget skal konkretiseres med økonomiske midler.

Generelt finder LO, at der mangler en mere præcis opstilling af konkrete mål, delmål og virkemidler til at nå det endelige bæredygtighedsmål. Med hensyn til klimaforandringer er målsætningerne på vedvarende energi for uambitiøst, det bør være 50 pct. i 2020. Reduktionen af udledning af drivhusgasser bør være 50 pct. i 2030 og 80 pct. i 2050 i forhold til 1990.

Regeringen må indføre strammere politikker omkring den offentlige indkøbspolitik, således at der skabes flere reelle incitamenter for virksomhederne til at levere bæredygtige produkter til den offentlige sektor. Tilsvarende må der strammes op på "Forurenere betaler"-princippet, idet dette vil medvirke til at fremme en bæredygtig udvikling.

Der mangler et afsnit om sammenhængen mellem klimaforandringer, beskæftigelse og bæredygtig udvikling. Eftersom tiltagene for at imødegå klimaforandringerne vil betyde omlægning af produktion, for at leve op til kravene om reduktion af CO2 udslip, er det nødvendigt, at de beskæftigelsesmæssige konsekvenser heraf analyseres, og de nødvendige tiltag besluttet på grundlag af drøftelser med arbejdsmarkedets parter.

En social dialog der involverer civilsamfundet må nødvendigvis inddrage fagbevægelsen i beslutningsprocesser vedrørende klimaforandringer. Der bør oprettes mekanismer for, hvorledes de berørte grupper for omlægning af produktion inddrages på både overordnet og arbejdspladsniveau.

Man bør i den sammenhæng se på erfaringerne fra Spanien, hvor der er oprettet rundbordssamtaler for social dialog i forbindelse med udarbejdelsen af retningslinjer for opfyldelsen af Kyoto-protokollen (National allokeringsplan). Udover regeringen deltager såvel de største erhvervsorganisationer, og fagbevægelsen indgår heri.

I forbindelse med det 15. partsmøde i København i 2009 er det nødvendigt, at fagbevægelsen allerede på et tidligt tidspunkt inddrages i forberedelsen heraf og i udarbejdelsen af NAP for perioden efter 2012.

I afsnittet om internationalt samarbejde og udviklingsbistand som løftestang for bæredygtig udvikling, er det positivt, at sammenhængen mellem fattigdomsbekæmpelse og miljø slås fast. Mange miljøproblemer skyldes fattigdom, og meget fattigdom skyldes ødelagte naturressourcer og ødelagt miljø. Men nogle af verdens væsentligste miljøproblemer skyldes også, at lande netop har succes med at arbejde sig ud af fattigdommen. Derfor må og skal der være en vurdering af de klimamæssige konsekvenser af al udviklingsbistand – også i forhold til vejbyggerier og større anlægsarbejder. Netop på grund af sammenhængen mellem fattigdom og miljø er det vigtigt, at ressourcerne til at gøre en indsats i forhold til konsekvenserne af den globale opvarmning ikke tages fra fattigdomsbekæmpelsen, men at der tilføres yderligere ressourcer til området eventuelt i form af en særlig ramme til indsatsen på klima- og energiområdet.

I oplægget nævnes virksomhedernes sociale ansvar (CSR) flere steder, ligesom Global Compact fremhæves. I den forbindelse bør det fremhæves, at det er vigtigt, at respekten for arbejdstagerrettigheder vurderes og tænkes ind i alle tiltag. Der har været eksempler på, at arbejdsforholdene for de brasilianske sukkerrørshøstere, der producerer det miljøvenlige brændstof ethanol, er under al kritik. Det må sikres, at handelspolitikken stiller krav til de produkter, vi importerer, således at der er garanti for, at produkterne er produceret under forsvarlige og bæredygtige vilkår, herunder opfyldelse af arbejdstagerrettighederne.

Det nævnes i oplægget, at regeringen i den kommende tid vil sætte konkret fokus på samarbejdet mellem NGO'er, erhvervslivet og staten om en fælles indsats for at sikre en bæredygtig udvikling. Konkret nævnes samarbejde om kriterier for bæredygtighed ved etablering af aktiviteter i udlandet blandt andet i forhold til underleverandører. Ovennævnte eksempel understreger, at det er absolut nødvendigt, at fagbevægelsen

både i Danmark og i syd inddrages, og spiller en væsentlig rolle i et sådant samarbejde.

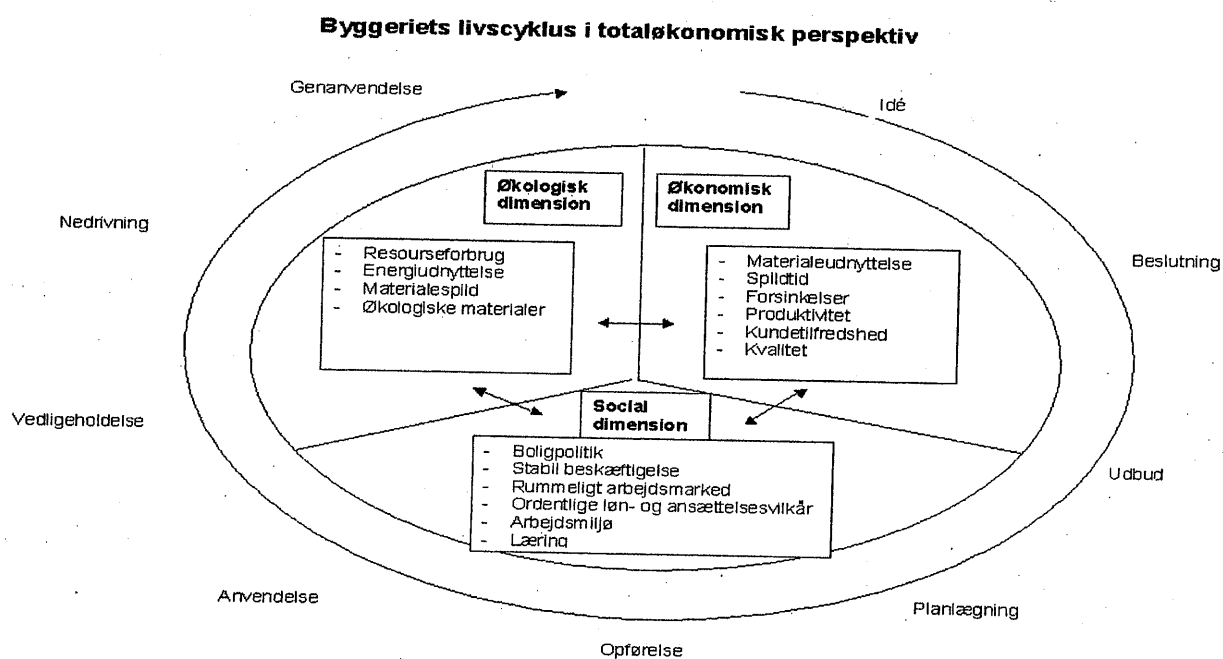
I afsnittet om transport fokuseres der for meget på vejtrafik og ikke meget på andre former for transport så som tog-, skibs- og flytrafik. Målsætningerne om, at andelen af biobrændsel og andre vedvarende drivmidler skal være 10 pct. i 2020 er heller ikke ambitiøs nok, idet den kan forøges betydelig, hvis man inddrager de ovennævnte transportformer. Hvad angår det sundhedsmæssige aspekt, vil en minimering af de farlige drivmidler medføre, at personer der arbejder på og ved veje m.m., vil få mindsket risikoen for sundhedsskader, hvorfor en belysning af dette også skal indgå i de fremtidige studier omkring de sundhedsmæssige konsekvenser.

Afsnittet om bæredygtige byer finder LO det nødvendigt at udbygge. Fremtidens byggeri må være bæredygtigt byggeri. Byggeriets betydning for økonomi, beskæftigelse og miljø er stor. Bygge- og boligsektoren er ansvarlig for 30-40 pct. af samfundets samlede energiforbrug (90 pct. går til driften af de opførte bygninger), omkring 40 pct. af materialeanvendelsen og en stor del af det samlede affald. Dette bevirker, at det alene ud fra en ressourcebetragtning er interessant at diskutere bæredygtig udvikling i byggeriet. Disse overvejelser uddybes i bilaget.

I afsnittet om affald beskrives, hvordan der kan fremmes en større interesse for, at kommunerne indfører affaldssortering hos forbrugerne, således at størstedelen af affaldet er sorteret, når det afhentes. Ligeledes skal det sikres, at affaldsafgifterne er betalt over skattebilletten i stedet for, at den enkelte forbruger skal betale for at aflevere sit storskrald på genbrugspladsen, idet denne betaling medfører en forøget forurening af naturen, da mange hellere smider storskrald m.m. i naturen for at spare affaldsafgiften. En øget affaldssortering hos forbrugeren vil også medføre et forbedret arbejdsmiljø for renovationsarbejderen. Omkring ophugning af skibe skal regeringen presse meget hårdere på for at sikre, at der i IMO-aftalen indføres skrappe krav til ophugningspladserne således, at det sikres, at arbejdsmiljøet er i orden disse steder.

Helhedssyn på byggeriet og bæredygtigt byggeri

LO lægger vægt på, at hele byggeriets livscyklus skal tænkes igennem, inden byggeprocessen sættes i gang. Lige fra ideen udvikles og gennemføres til bygningen skal benyttes, drives og vedligeholdes og i sidste ende rives ned. Et byggeri skal ikke alene vurderes ud fra prisen. Forhold som arkitektur, kvalitet, multifunktionalitet, økologi og arbejdsmiljø på byggepladsen er vigtige faktorer, som skal tillægges betydning.

Kilde: BAT-kartellet, 2001

De tre dimensioner er afbilledet i figuren. Den yderste cirkel er byggeriets livscyklus med alle faserne af byggeriet, lige fra idé til nedrivning og genbrug. Perspektivet for et byggeri er 100-200 år eller gerne mere. Inde i figuren er der tre processer svarende til de tre dimensioner. De tre dimensioner er gensidigt afhængige af hinanden, og de fleste handlinger i den ene dimension har afledte effekter på de øvrige dimensioner.

Det er vigtigt at tænke alle tre dimensioner og sammenhængen mellem dem igennem, inden man konkret går i gang med at planlægge et byggeri. Ved opførelsen og driften af et byggeri handler det om at skabe et positivt og dynamisk samspil mellem de tre dimensioner, som sikrer en bæredygtig økonomisk, økologisk og social udvikling.

Fordele ved at tænke i bæredygtige baner er:

- fokus på ressourceforbrug, energiudnyttelse og arbejdsmiljø på byggepladsen
- udvikling af byggebranchen i positiv retning med bedre kvalitet, bedre image og større aktivitet
- forbedring af boligstandarden og sikrer dermed en velfærdsgevinst
- indfrielse af kundernes efterspørgsel

Der er gode muligheder for at tænke bæredygtigt ved renoveringsarbejder i forhold til diverse miljøvenlige byggekomponenter. Ligeledes er der gode muligheder for at gøre nybyggeriet mere bæredygtigt, f.eks. med hensyn til energi, materialeforbrug og begrænsning og håndtering af affald og valg af materialer (fravalg af sundhedsskadelige stoffer).

Bedre energiudnyttelse og anvendelse af kvalitetsmaterialer har betydning for indeklimaet i den færdige bolig og dermed for glæden ved at bo i bygningen. Samtidig sænker bedre energiudnyttelse de samlede driftsomkostninger ved boligen.

Initiativer til fremme af bæredygtig udvikling i byggesektoren

Der er behov for at

1. fokusere på kvalitet i byggeriet (både produkt og proces)
2. anskue byggeri i "totalperspektiv", der inkluderer alle faser af byggeriets levetid (planlægning, udførelse, drift, renovering, nedrivning, genanvendelse, affald), herunder at foretage totaløkonomiske beregninger til at vurdere omkostningerne fra vugge til grav, at udarbejde nøgletal og systemer til benchmarking for bedre at kunne sammenligne forskelligt byggeri samt at udføre livscyklusanalyser til at vurdere byggeriets samlede miljøpåvirkninger, inklusive arbejdsmiljøpåvirkninger
3. motivere til øget brug af grønne regnskaber og arbejdsmiljøregnskaber samt planlægning af kompetenceudvikling
4. formulere statslige bygge- og boligpolitikker og fastlægge målsætninger samt styringsredskaber. I en offentlig byggepolitik kan der stilles krav til, hvordan byggeprocessen skal forløbe og gennemføres. Samtidig kan staten som bygherre gå ind som et godt eksempel og vise vejen for andre bygherrer
5. påvirke de nordiske lande og EU til at lægge vægt på bæredygtigt byggeri i strategien om bæredygtig udvikling.

At skabe bæredygtig udvikling og bæredygtigt byggeri kræver, at der formuleres målsætninger og igangsættes en lang række udviklingsprocesser.

Spørgsmålet om bæredygtig udvikling må i høj grad håndteres internationalt.

LO ønsker, at Danmark sammen med resten af Norden og det øvrige EU bliver en global "foregangsregion", hvad angår bæredygtig udvikling, både på det strategiske og politikformulerende niveau, og på det praktiske og operationelle niveau.

Lolland kommune

Miljøministeriet
Projekt- og Analyseenheden
Højbro Plads 4
1200 København K.

16. august 2007

Dok. nr. 3702082
Sags id. 3519222

Lolland Kommune
Ledelsessekretariatet
Jernbanegade 7
4930 Maribo

T: +45 54676767
F: +45 54676768

lolland@lolland.dk
www.lolland.dk

Åbningstider:
Man., tir., ons.:
8.00-15.00
Tors.: 08:00-18:00
Fre.: 08:00-13:00

Kontaktperson
ANHA

T
lolland@lolland.dk

Høringsvar - høring af Grønt ansvar: Regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling

Indledning

Lolland Kommune vedtog i maj 2007 Den politiske aftale, der skal sikre, at kommunen bliver bæredygtig i løbet af en årrække. Aftalen indeholder bl.a. en erhvervspolitisk satsning, der skal sikre vækst og udvikling i Lolland Kommune som et af Europas randområder.

Lolland Kommunes fokuserede erhvervspolitiske satsning - Lolland CTF (Community Testing Facilities) konkretiserer de overordnede visioner i tråd med kommunens eksisterende ressourcer og potentialer.

Lolland Kommune ser positivt Miljøministeriets satsning på et debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling der tager udgangspunkt i vores alles ansvar for at bidrage konkret i arbejdet med at reducere dagens klimatrusselbillede.

Lolland Kommune er i dag solidt rustet til at bidrage konkret allerede på flere af de nævnte indsatsområder i regeringens debatoplæg:

Med hensyn til regeringens satsning på fremme af miljøeffektiv teknologi og ønsker at styrke sin nationale og internationale position som test og demonstrationsområde er Lolland kommune i dag vært for en lang række forsøgs- og demonstrations projekter indenfor energi, vand og landbrug. Kommunen arbejder målrettet for at blive en europæisk rollemodel omkring demonstration og implementering af nye miljøteknologiske løsninger. Lolland Kommune har gennem flere projekter vist en unik evne til at skabe Triple Helix partnerskaber og sikre sig national og international omtale af danske test og demonstrationsforsøg i kommunen.

Lolland Kommune er yderst positive overfor regeringens handlingsplan for fremme af miljøeffektiv teknologi og anser handlingsplanen fokus på test og demonstration af nye teknologier som et vigtigt element i at bibeholde Danmarks førerposition. På baggrund af eksisterende plangrundlag og tekniske forsyningsinstallationer, samt udlægning af nye områder og faciliteter til test og demonstrationsforsøg, har Lolland Kommune etableret Lolland CTF (Community Testing Facilities) som et strategisk satsningsområde for kommunens erhvervsudvikling.

Lolland CTFs vision og strategi tager udgangspunkt i Regeringens Redegørelse fra maj 2006 for fremme af miljøeffektiv teknologi. Lolland CTF in-

16. august 2007

debærer således en overordnet erhvervspolitisk satsning der sigter på at Lolland Kommune bliver base for fuldskala implementering af nye teknologier relateret til alle de fem omtalte søjler i Regeringens Redegørelse. Lolland CTF repræsenterer netop en synliggørelse af et naturligt og markant fokus på udvikling og anvendelse af miljøeffektive teknologier.

Dok. nr. 3702082
Sags.id. 3519222

Side 2/7

Lolland Community Testing Facilities (CTF)

Kontaktperson:
ANHA

T

lolland@lolland.dk

Lolland Falster skal være fremtidens operationelle område for en mangfoldig udvikling af vedvarende energi teknologier, et mere intelligent energiforbrug og miljøteknologiske løsninger. Med udgangspunkt i Lollands eksisterende og planlagte initiativer på energi- og miljøområdet skal kommunen tilrettelægge en stadig udvikling så nye virksomhedsetableringer tilbydes optimale rammer og bæredygtige løsninger. Introduktion af nye teknologier skal gennemføres som fuldskala pilotprojekter med netværker til at ekspandere nationalt og internationalt.

Lolland CTF Skal være et af Danmarks første innovative partnerskab der i konstruktivt samarbejde forener målsætningerne for dansk industri med kommunens visioner om bæredygtig vækst og udvikling.

Lolland er det sted i verden hvor der produceres mest energi fra vindmøller pr. indbygger. Lolland har lange og stærke erfaringer indenfor vedvarende energi - specielt på vindområdet. Verdens første- og verdens største offshore vindmøllefelter findes på Lolland, samtidig som nye felter planlægges for såvel testfunktioner som for traditionel produktion.

Lignende erfaringer eksisterer på området biomasseproduktion og forbrug i energi- og varmforsyning. Nye initiativer omfatter brint og brændselscelleteknologi implementeret i stadig nye kommunale applikationer og vindenergi som kerne i nyt energicluster.

Lolland har endvidere lange traditioner på miljøområdet og holistiske løsninger i OPP sammenhænge - blandt andet i samarbejde med Lollands sukkerfabrik, Danisco Sugar.

Principperne bagved Lokal Agenda 21 (LA21) er gennemgående i kommunens forsyningstjenester - specielt på områderne affald og genbrug samt vand- og spildevand.

For kommunen vil Lolland CTF ikke bare indebære en række spændende innovative partnerskaber, men også skabe grobund for at bibeholde dygtige og motiverede medarbejdere, samt muligheder for at etablere nye lokale og regionale uddannelsesforløb relateret til vedvarende energi.

For industrien vil Lolland CTF betyde et internationalt udstillingsvindue for teknologi og produkter. Samtidig vil en sådan styrket adgang relateret til hjemmemarkedet indebære kortere proces frem til kommercialisering af produkterne.

Allerede etablerede internationale netværker skal involveres ligesom universiteter hjemme og ude. Naturvidenskabelige institutioner får en ny platform for anvendt forskning i fuld skala, hvilket medfører at man får bedre kendskab til behov for fremtidig grundforskning. Samfundsviden-

16. august 2007

skabeligt får man mulighed til at analysere/evaluere på fuldskala udviklingsinitiativer - socioøkonomiske analyser, hvilket giver kvalitetskontrol og potentiale for kompetencespredning.

Dok. nr. 3702082
Sags.id. 3519222

Side 3/7

Overordnet vurdering af regeringens debatoplæg

Lolland Kommune ser regeringens debatoplæg som et strategisk udspil, der er på linie med kommunens satsning på Lolland CTF. Lolland Kommune har på det seneste ført en aggressiv erhvervsstrategi og markedsføringskampagne for at etablere kommunen som en internationalt førende demonstrationsplatform for vedvarende energi og miljøeffektive løsninger. Hermed er kommunen i front i forhold til opnåelse af de mål som er fastsat i regeringens "Grønt ansvar".

Kontaktperson:

ANHA

T

lolland@lolland.dk

Vigtigheden af demonstration og implementering af miljøeffektive løsninger er ifølge Lolland Kommune et centralt element for at bibeholde Danmarks førende position indenfor teknologiudvikling og implementering af løsninger på globale miljøudfordringer. Forskning, udvikling og demonstration af miljøeffektive løsninger kræver ikke kun et tæt samarbejde mellem stat, virksomheder og forskningsinstitutioner. Det kræver ligeledes fysiske rammer og lokale samfund som kan og vil demonstrere og implementere teknologierne effektivt og derved skabe et internationalt udstillingsvindue for dansk formåen indenfor teknologiudvikling og implementering.

I regeringens udspil mangler det kritiske led mellem forskning, demonstrationsprojekter og kommercialisering. Alle dele kræver fysiske rammer og institutionel kapacitet som giver mulighed for at teknologierne kan demonstreres fysisk i rammer som kommer så tæt på fuld skala implementering af som muligt. En lokal indsats, som Lolland Kommunes ekspertise på fuld skala demonstrationsprojekter er derfor af vital betydning for en effektiv implementering af miljøeffektiv teknologi.

Der foregår i kommunen allerede en lang række forsknings- og demonstrationsprojekter som bidrager væsentligt til dansk miljøteknologis globale muligheder. Lolland Kommunes infrastruktur er især velegnet til at være vært for projekter indenfor klima og energiteknologi, miljøeffektive landbrugsteknologier og vandmiljø. Af nuværende projekter kan for eksempel nævnes:

- Etableringen af Europas første fuldskala demonstrationsanlæg for brintbaserede mikro-kraftvarmeanlæg i Nakskov.
- Etablering af bølge og vind test område i Vindeby på den nordvestlige kyst af Lolland.
- Planerne om etablering af et internationalt vindakademi i forbindelse med DONG Energys testområde for offshore vindmøller i Kappel
- Nakskov Industri og Miljøpark, der rummer såvel flisbaseret fjernvarmeværk (nordisk referenceværk), biologisk spildevandsanlæg (der indgår i brintsatsningerne via overskudsilt samt kontinuerlige samarbejder med Alfa Laval og Danisco) og Danmarks største genbrugsanlæg set i forhold til indbyggertal.

16. august 2007

- Agroindustrielt erhvervsområde

Lolland Kommune har gennem disse projekter demonstreret, at den nødvendige viden og tekniske kapacitet er til stede i kommunen til at sikre en hurtig og effektiv implementering af demonstrationsprojekter som er en central del af regeringens handlingsplan. Kommunen har ligeledes demonstreret en unik evne til at skabe innovative partnerskaber med såvel forskningsinstitutioner og virksomheder. På det internationale plan arbejder Lolland også strategisk med at skabe netværker til udenlandske virksomheder, forskningsinstitutioner og regioner som er med til at styrke Danmarks internationale profil. Kommunen arbejder ligeledes tæt sammen med EU institutioner, Invest in Denmark og Innovation Center Denmark i Silicon Valley. Disse samarbejder, er med til opbygge Lollands og hermed også Danmarks profil som globalt førende indenfor miljøeffektive teknologier samt med at tiltrække forskere, virksomheder og international kapital til den danske miljøteknologisektor.

Dok. nr. 3702082

Sags.id. 3519222

Side 4/7

Kontaktperson:

ANHA

T

lolland@lolland.dk

Lolland Kommunes kommentarer til videre arbejde med regeringens debatoplæg

Lolland Kommune tager de globale klimaforandringer seriøst. Områdets geografi med mange lavtliggende områder og øer gør området yderst sårbart over for global opvarmning. De teknologiske løsninger der kan forhindre de mest radikale klimaforandringer kræver store ændringer i vores energiproduktion, forsyning, distribution og forbrug. Det er Lolland Kommunes vision at blive et internationalt udstillingsvindue for vores energifremtid. Lolland Kommunes energi og varmforsyning er i dag stort set dækket af vedvarende energikilder. Denne position giver Lolland CTF unikke muligheder for at være vært for fuld skala forsknings- og udviklingsprojekter der kan bruges som demonstration internationalt.

Derfor er det et overordnet ønske fra Lolland Kommune, at regeringen i sit videre arbejde blandt andet inddrager Lolland CTF som et centralt internationalt udstillingsvindue for dansk formåen indenfor udvikling og demonstration af danske miljøteknologiske løsninger frem til FN's klimakonference i 2009. Det er Lolland Kommunes vurdering at kommunen er bedre rustet end andre kommuner til at vise den danske formåen indenfor miljø- og energiteknologi grundet sin mangeårige politiske og administrative satsning på området. Lolland Kommune har gennem flere projekter vist at der findes en teknisk og administrativ kapacitet i forhold til teknologisk demonstration og implementering. Lolland Kommune har ligeledes demonstreret en unik kapacitet i forhold til at danne innovative partnerskaber omkring projekterne, skabe synergi og samspil mellem de forskellige projekter og disses involverede aktører, samt løfte det op i internationale fora.

I EU's reviderede strategi for bæredygtig udvikling fra 2006, opmuntrer kommissionen bl.a. kommuner til at kunne bidrage med "best practice" og "good examples" for implementering af konkrete initiativer der støtter op om en bæredygtig udvikling. Lolland Kommune vil meget gerne bidrage hertil, da vi er af den opfattelse, at vi har de nødvendige visioner, rammebetingelser og netværker til såvel at kunne realisere Lissabon strategien i fuld skala, som til at ekspandere erfaringerne internationalt - til pa-

16. august 2007

rallele periferiområder i Europa. En konkret opmuntring i tråd med kommissionens mangler i foreliggende debatoplæg fra Regeringen.

Konkret ønsker Lolland Kommune at regeringens debatoplæg styrker sit fokus på følgende områder:

RE: Mere transport - mindre belastning

Lolland kommune imødeser Regeringens forslag til en mere miljørigtig dansk transportsektor. Det er imidlertid kommunens klare opfattelse at dagens afgiftspolitik relateret til biobrændstoffer hindrer en snarlig forbedring.

For Lolland som landbrugsområde er der store potentialer for det lokale landbrug som energileverandør. Allerede gennemførte projekter i samarbejde med det lokale landbrug det lokale viser landbrugets villighed til at eksperimentere med energiafgrøder. Tiltag der tager udgangspunkt i landbrugets betydning for den lokale økonomi og viser de udviklingspotentialer som Lollands landbrugssektor byder i forhold til test og demonstration af miljøeffektive landbrugsteknologier. Såvel Lolland Kommune som det lokale landbrug ønsker at styrke indsatsen på dette område.

Man har fra statens side valgt at ikke udvide naturgasnettet til Lolland-Falster. En sådan beslutning bør kunne danne basis for at man på Lolland-Falster får muligheder til at eksperimentere med forskellige former for vedvarende energi. Det være sig på teknologisisiden, hvad gælder omstilling af landbruget til at blive energileverandører i stor skala, samt innovative brugerrelaterede initiativer der fremmer omfanget af operationelle intelligente energiløsninger.

RE: Bæredygtige byer

Generelt bærer regeringens debatoplæg præg af at fokusere på de større byer og bysamfund. For Lolland Kommune er det ønskeligt at også landdistriktskommunerne løftes op i en debat om et fremtidig bæredygtigt samfund. Ingen kendte teknologier kan sikre, at de større bysamfund bliver bæredygtige inden for egne rammer. De store CO2 neutrale energianlæg skal placeres i periferi områderne der må sikre en produktion som ikke kun dækker egne behov men også kan eksporteres til områder hvis infrastruktur udelukker denne type anlæg (eksempelvis store vindmøller og biomasseanlæg). Der bør arbejdes på at styrke forståelsen for denne type symbioser mellem bysamfund og landdistrikter. Bysamfundene tilfører landdistrikterne en økonomi der er grundlaget for fortsat udvikling og landdistrikterne tager ansvar for produktion af den energi der ikke hensigtsmæssigt kan fremstilles i byerne.

RE: Et sundt og sikkert miljø

Regeringen bør i sin fremtidige styrkede vand- og naturindsats også inkludere styrket fokus på de ferskvandsressourcer, der findes som overfladevand. Bare på Lolland betales der for at bortskaffe 100 mill m³/år i form

Dok. nr. 3702082
Sags.id. 3519222

Side 5/7

Kontaktperson:
ANHA

T

lolland@lolland.dk

af overfladevand over digerne. Disse store ubrugte vandressourcer som i dag pumpes ud over diget på det Sydlige Lolland, ønsker Kommunen at udnytte effektivt gennem udvikling af nye og miljøeffektive dambrugsteknologier, industrielt ferskvand og markvanding. Kombinationen af disse ressourcer giver muligheder for innovative løsninger til fiskeopdræt, vandrensning og gråvandssystemer, recirkulation med videre. Diger kontrollerer ikke kun saltvandets indtrængning, men giver fuld kontrol over ferskvandsressourcerne. Sydlolland rummer over 1300 km. kunstige kanaler. Vi har det perfekte område til udvikling af afvandingssystemer, der kan håndtere de klimapåvirkninger som allerede giver problemer i forbindelse med oversvømmelser i regnperioder og mangel på ferskvand i tørkeperioder.

Lolland Kommunes test og demonstrationsanlæg i Naskov har ligeledes været en central del af den danske udvikling af nye teknologier for vandrensning i tæt samarbejde med virksomheder og forskningsinstitutioner. Rensningsanlægget var ved opførelsen Europas største biologiske rensningsanlæg og bruges løbende som reference og videreudvikling af teknologien. Det er Lolland Kommunes ønske, at disse indgår som en integreret del af regeringens handlingsplan for et rent og uspolet vandmiljø.

RE: Natur også til de kommende generationer

De sidste regionplaner, nu opløftet til landsplansdirektiv, indeholder ønsket om spredningskorridorer - samt deres placering på hovedkort. Der mangler pt. lovgivning for at sikre et samarbejde med landbruget. Eksempelvis kunne spredningskorridorer indarbejdes i statens skovrejsningsprojekt på en sådan måde at landbruget kan acceptere afgivelse af jord til dette formål.

RE: Affald - fra miljøproblem til ressourceoptimering

Hvad gælder affald/ affaldsminimering, bør man ad politiske veje, fremme en stadig større grad af genanvendelse der varetager målsætningerne i Lisabon strategien (beskæftigelse/ nye jobs/ det rummelige arbejdsmarked). Samtidig bør der være større fokus på at affald - og genbrugsbehandling netop sker i Lokal Agenda 21 rammer; dvs. lokale løsninger skal fremmes. Dette både af ressourcemæssige hensyn og med tanke på generel lokal holdningsbearbejdelse.

RE: Internationalt samarbejde som løftestang for bæredygtighed

Lolland Kommune er allerede i dag, gennem strategisk partner Baltic Sea Solutions (www.bass.nu) involveret i internationalt samarbejde med fokus på bæredygtig udvikling, miljø- og energi. Det er Lolland Kommunes ønske at Regeringen formår at bruge disse gode eksempler i en målrettet satsning også i EU samarbejde, satsninger overfor BRIK landene og i samarbejde med USA.

16. august 2007

Dok. nr. 3702082
Sags.id. 3519222

Side 6/7

Kontaktperson:
ANHA

T

lolland@lolland.dk

16. august 2007

RE: Alle har et ansvar

Lolland Kommuner har allerede igangsat initiativer for at fremme uddannelse for bæredygtig udvikling. Allerede i 2008 vil "CTF Summer Campus" realiseres på Lolland i tæt samarbejde med Bass, Innovation Centre Denmark, samt tre danske (DTU, Risøe og RUC) og tre amerikanske (UCSC, UC-Davis, Monterey) universiteter. Parallelt planlægges konkrete satsninger for såvel folkeskoleniveau som for de videregående uddannelser. Målet er at Lolland også på undervisningsområdet fremstår som "best practice" til klimakonferencen i 2009.

Dok. nr. 3702082
Sags.id. 3519222

Side 7/7

Kontaktperson:
ANHA

T

lolland@lolland.dk

Med venlig hilsen

Thomas Knudsen
kommunaldirektør

Lyngby-Taarbæk kommune

Miljøministeriet
Projekt- og Analyseenheden
Højbro Plads 4
1200 København K.

Modtaget i departementet

11 SEP. 2007

Dato: 07 SEP. 2007

Ref.: rei

J.-nr.: 06-23

Høringsvar til regeringens debatoplæg "Grønt ansvar"

Lyngby-Taarbæk Kommune har med Interesse læst regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling - Grønt ansvar.

Da debatoplægget på mange områder er en status for, hvad regeringen har gjort og på andre områder alene en overordnet beskrivelse af, hvad regeringen agter at gøre, er det vanskeligt at forholde sig til, hvad de foreslåede strategier vil betyde for Lyngby-Taarbæk Kommune i praksis. Umiddelbart finder kommunen dog, at de indsatsområder og Initiativer, som foreslås i debatoplægget, er fint i tråd med de intentioner, vi her i kommunen planlægger efter.

For så vidt angår muligheden for at begrænse partikelforureningen ved hjælp af miljøzoner i de største byer, er det et stort ønske for Lyngby-Taarbæk Kommune, at denne mulighed udvides til at omfatte hele hovedstadsområdet.

Lyngby-Taarbæk Kommune ser frem til en dialog om de mere konkrete initiativer, som opfølgning på strategien. Lyngby-Taarbæk Kommune forventer ikke, at strategien medfører nye opgaver for kommunen, uden at der kompenseres økonomisk herfor.

Henvendelse om dette brev kan rettes til Forsynings- og Miljøafdelingen, tlf. 45 97 35 71, fax. 45 97 35 99, miljo@ltk.dk.

Venlig hilsen

Henrik Brade Johansen

Formand for Miljøudvalget

Bjarne Holm Markussen

Teknisk Direktør

Kopi: Kommunernes Landsforening, Weidekampsgade 10, 2300 København S

Miljøudvalget

Rådhuset
Torvet
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00
Fax. 45 97 35 20

teknisk@ltk.dk
www.ltk.dk

NOAH

14. september 2007

Miljøministeriet
Projekt- og analyseenheden
Højbro Plads 4
1200 København K

Vedr. "Grønt ansvar, Regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling"

NOAH-trafik vil hermed komme med nogle kommentarer til de trafikale aspekter af debatoplægget.

Målsætning om reduktion af CO2-udslip fra trafikken, men ingen effektive virkemidler

Vi er glade for, at Miljøministeriet i oplægget slår fast, at klimaforandringerne i dag fremstår som en af de største miljøpolitiske udfordringer. Det fastslås også, at trafikken udgør et meget stort problem i Danmark.

Vi synes, at det er godt, at der fastsættes en målsætning om begrænsning af CO2-udslippet fra trafikken. Vi så dog gerne, at kravet var stærkere end en 25 % reduktion i 2030 set i forhold til 1988-niveauet. Det burde endvidere etapeopdeles, med delmål år for år.

Vi vil her henvise til, at et stort flertal i Folketinget i 1990 besluttede, at CO2-udslippet fra trafikken skulle ned på 1988-niveauet allerede i 2005. Transportrådet, som regeringen nedlagde i 2002, har påvist, at det havde været muligt at opfylde denne målsætning for 2005.

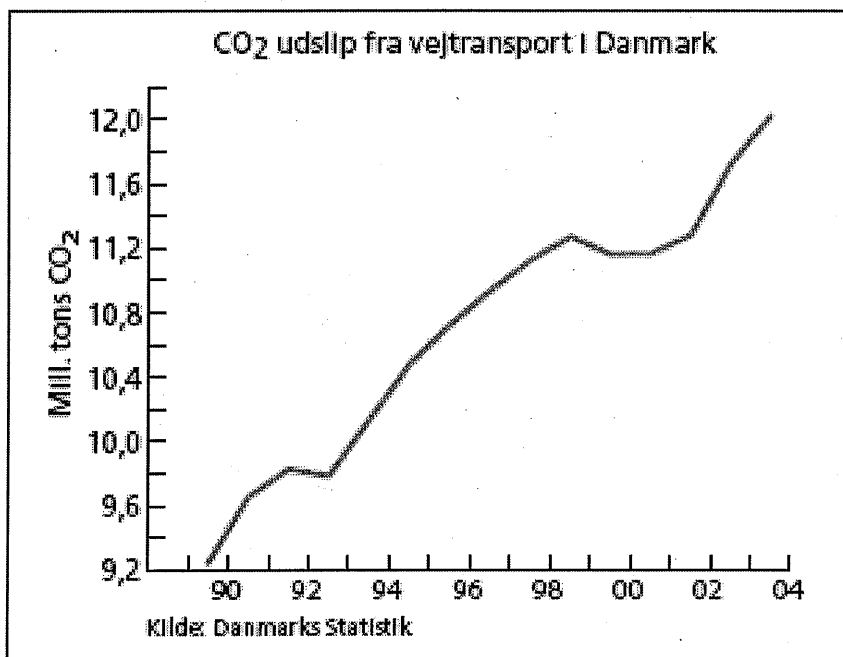
Desværre blev målsætningen for 2005 opgivet og CO2-udslippet fra trafikken var i 2005 ca. 25% over 1988-niveauet.

I lyset af udviklingen siden 1988 indebærer regeringens målsætning altså, at CO2-udslippet fra trafikken skal reduceres med ca. 2/5 inden 2030 set i forhold til dagens situation.

Desværre indeholder debatoplægget ingen effektive tiltag, der kan medvirke til at opfylde målsætningen. Vi vil derfor henvise til udspillet af 28. marts 2007 fra NOAH-trafik:

"10 forslag til hvordan Danmark kan vise vejen til en ansvarlig klimapolitik på persontransportområdet", som meget gerne må plagieres. Det ligger her:

<http://www.noah.dk/trafik/co2transport2007.pdf>

EU og CO₂-udslip fra biler

Vedrørende krav om reduktion af CO₂-udslippet fra biler vil vi henvise til vores kritik af udspil fra EU. Høringssvar af 8.marts 2007 ligger her:

<http://www.noah.dk/trafik/co2hoeringsvarudslipbilereu2007.pdf>

Afgiftforliget giver stort set ingen miljømæssig forbedring

Vi er ikke enige med "Grønt ansvar" i, at afgiftsforliget vil have nogen effekt af betydning for CO₂-udslippet. Alle biler på hvide plader, der kører over 10 km/literen er blevet billigere og der er åbnet for en stribe nye "gulpladefiduser" fordi beskattningen af gulpladebiler under 2 ton er næsten halveret. Tillige er benzinafgiften kun steget med 41 øre siden 1989. Altså 17 år med næsten samme afgiftsniveau. Vi vil om disse emner henvise til vores indsigelse af 1. maj 2007, som ligger her:

<http://www.noah.dk/trafik/bilskat2007.pdf>

Transport- og Energiministeriet modarbejder totalt "Grønt ansvar"

Det er ærgerligt, at der ikke i "Grønt ansvar" er forslag om effektive tiltag på transportområdet. Værre er, at Transport- og Energiministeriet for nylig er kommet med udspillet: "Trafikale udfordringer i hovedstadsområdet", som på alle måder undergraver nævnte målsætning ved bl.a. at satse på voldsomme udbygninger af vejnettet. Vi vil her henvise til høringssvar af 20. august 2007 fra Rådet for Bæredygtig Trafik:

[http://www.baeredygtigtrafik.dk/trafikale udfordringer i H-området 2007.pdf](http://www.baeredygtigtrafik.dk/trafikale%20udfordringer%20i%20H-området%202007.pdf)

Infrastrukturkommissionen, som "Grønt ansvar" sætter sin lid til på transportområdet, har stort set forsømt miljøområdet

I "Grønt ansvar" anføres, at *"det er en af hovedopgaverne for regeringens Infrastrukturkommission at komme med bud på, hvordan partikelforurening, CO₂-udledning og andre natur- og miljøhensyn fra transportsektoren skal håndteres"*.

Desværre har Infrastrukturkommissionen næsten ikke beskæftiget sig med disse aspekter. Det kom tydeligt frem ved kommissionens midtvejskonference den 22. august 2007. Dette til trods for at kommissionen allerede skal afslutte sit arbejde i oktober 2007. Praktisk taget alle kommissionens udmeldinger har indtil nu drejet sig om ting som flere veje, der effektivt vil undergrave målsætningerne i "Grønt ansvar".

Biobrændstof til biler

Vi er *ikke* enige i, at man skal satse på biobrændstof til transport. Der går alt for megen energi til produktionen og der er så mange negative følgevirkninger ved en sådan satsning. Det er også helt meningsløst at give folk, der kører i biler, der f.eks. udleder 350 gram CO₂ pr. kilometer, et delvist miljøalibi ved at putte lidt biobrændstof i tanken. De skulle hellere mindske deres bilbrug, køre i mindre biler, køre langsommere, cykle og køre kollektivt. Her er miljøgevinsten sikker.

Kompakte byer, færre parkeringspladser og stop for flere store vejanlæg

Mere kompakte byer, som anbefalet i rapporten, *kan* give en mere bæredygtig byudvikling. Det kræver bl.a., at man understøtter en ønsket udvikling med fuld fart på udbygning af den kollektive trafik og cykeltrafikken.

Hvis man f.eks. som nu kun *taler pænt* om stationsnær udvikling, men samtidig bygger masser af parkeringspladser til pendlere ved arbejdspladser lige op ad stationerne, er man lige vidt. Som eksempel på en sådan politik kan nævnes, at Københavns kommune i et lokalplanforslag for Hambrosgade, 500 meter fra Hovedbanen, kræver 408 pendlerparkeringspladser. I en lokalplan for det gamle godsbanearreal kræves 1.650 parkeringspladser, selvom arealet ligger mellem Dybbølsbro station og Hovedbanen. Se indsigelse overfor lokalplanforslag, hvoraf også fremgår det principielle i sagen: http://www.noah.dk/trafik/lokalplanforslag_hambrosgade_2007.doc

Der er i løbet af få år kommet 10.000 flere pendlerparkeringspladser alene ved nybyggeri i Sydhavnen og på Østerbro. Hvor mange pendlerparkeringspladser, der bygges i vore byer opgøres desværre ikke.

Hvis man vil tilskynde til en bæredygtig udvikling skal man også undlade at udbygge vejanlæggene ind mod vore byer. Også betalingsringe m.v. kan styrke en bæredygtig trafikudvikling. Desværre har regeringen ikke villet give kommuner hjemmel til at indføre sådanne systemer. En massiv udbygning af den kollektive trafik er også påkrævet.

Med venlig hilsen
NOAH-trafik
Ivan Lund Pedersen

Novo Nordisk

Miljøministeriet
Projekt- og Analyseenheden
Højbro Plads 4
1200 København K.

17. september 2007
Ref.: AGLn

Høringssvar 'Grønt ansvar'

Novo Nordisk A/S vil gerne sige tak for muligheden for at deltage i høringsrunden på 'Grønt ansvar – regeringens debatoplæg om en strategi for bæredygtig udvikling'.

Novo Nordisk mener, at Grønt ansvar er en god strategi med det formål at gøre en forskel i retning af en mere bæredygtig udvikling. Vi mener, at regeringen har udvalgt de væsentligste miljøudfordringer der skal takles i de kommende år. Vores anbefalinger til det videre arbejde med 'Grønt ansvar' er:

- Fastlæg mere konkrete målsætninger for de enkelte tiltag som f.eks. at de ændrede bilafgifter forventes at reducere emissionerne fra varebiler og personbiler med ca. 2 % af transportsektorens CO₂-udslip (side 16)
- Der er mulighed for at gøre de konkrete målsætninger, der allerede er inkluderet, mere ambitiøse f.eks. kunne regeringen overveje at fastsætte et tidspunkt for hvornår Danmark skal gøres helt fri af de fossile brændsler (side 12). Island har f.eks. vedtaget at de vil et CO₂ neutralt land
- Det fremgår ikke klart af strategien, hvorledes regeringen vil arbejde med EU's stats- og regeringschefers beslutning om at reducere udledningen af drivhusgasser andet end fokuset på CO₂ (side 12)
- Det er uklart hvorledes regeringen vil anvende en samlet indsats fra alle ministerier til at implementere denne strategi. Det kan derfor overvejes som basis for samarbejdet mellem interessenter at gøre dette forhold klart.

Hvis der er spørgsmål til vores høringssvar, er I velkomne til at vende tilbage.

Med venlig hilsen
Anne Gadegaard Larsen
Advisor Corporate Responsibility